



Wnioski z 14 Forum Gospodarczego TIME O cyfryzacji, Zielonym Ładzie i skutkach ignorancji

Kolejne, 14-te już Forum Gospodarcze TIME, organizowane przez największe i najbardziej aktywne organizacje ICT, stało się okazją do przedstawienia głównych barier blokujących wykorzystanie potencjału innowacji cyfrowych dla wzrostu konkurencyjności polskiej gospodarki. Głównym tematem była zielona transformacja cyfrowa jako podstawa sieciowej gospodarki o obiegu zamkniętym (S-GOZ). W trakcie Forum przedstawiono cały szereg koncepcji i rozwiązań cyfrowych, które podnoszą innowacyjność i konkurencyjność gospodarki w czasie pokoju i jej odporność na cyberatak z użyciem broni informatycznych, szantaż energetyczny oraz konflikty zbrojne.

KIGEIT od 2012 roku ostrzegała, że energetyka oparta na paliwach kopalnych dożywa swych dni oraz zmniejsza bezpieczeństwo i odporność gospodarki na zagrożenia. Informowaliśmy, że po roku 2020 koszty generowania energii elektrycznej z OZE będą niższe niż z węgla. W 2019 koszty produkcji energii z OZE stały się konkurencyjne wobec starych technologii, co zapowiadało konflikt energetyczny. Komunikowaliśmy, że do cyberataków na sieci elektroenergetyczne wykorzystywana jest i będzie, zaawansowana broń informatyczna oraz sugerowaliśmy, że kraje uzależnione od paliw kopalnych będą coraz intensywniej przeciwdziałać transformacji energetycznej, co stało się faktem. Celem cyberataku stają się wszystkie elementy S-GOZ. Program tegorocznego Forum poświęcono w całości zagadnieniom podnoszenia bezpieczeństwa energetycznego, cyfrowego, przemysłowego i sieciowego. Tematami konferencji były problemy, których rozwiązanie zwiększy odporność polskiej gospodarki na wojnę elektroniczną i informacyjną oraz usprawni jej funkcjonowanie.

O krótkowzroczności polityki gospodarczej

W prezentacji programowej wskazaliśmy, że słabością polskiej polityki gospodarczej jest jej krótkowzroczność. W zamyśle organizatorów prezentacja miała być ostrzeżeniem przed zbliżającym się konfliktem, a stała się jego uzasadnieniem. Łącząc w całość fakty i argumenty omawiane w trakcie prezentacji i dyskusji, szczególną uwagę zwraca konstatacja, że sukces pakietu 3x20 i przyjęcie strategii Zielonego Ładu, dla globalnych koncernów energetycznych, oznacza szybki i stały spadek sprzedaży paliw kopalnych. Pamiętając, że większość wojen toczy się o surowce i rynki zbytu możemy przyjąć, że rosyjska oligarchia energetyczna potraktowała Zielony Ład jako atak na jej interesy. Wojna Rosji z Ukrainą trwa już od lat. Eskalacja konfliktu może odzwierciedlać poziom lęku władz Kremla przed skutkami politycznymi utraty rynków zbytu na surowce energetyczne. Główne przyczyny obecnej wojny przedstawiciele przedsiębiorstw zawarli w dokumencie opublikowanym przed konferencją na stronach KIG¹ i KIGEIT².

Założenia reformy rynku energii

W trakcie Forum przedstawiono podstawowe założenia reformy rynku energii przygotowanej dla Ministerstwa Klimatu i Środowiska (2021), a opracowanej przez zespół ekspercki KIGEIT. Jest to pakiet rekomendacji opartych o szczegółową analizę słabości systemowych polityki energetycznej minionych 30-u lat. Projekt reformy został wykonany za publiczne pieniądze i powinien być powszechnie dostępny. Mimo upływu

¹ <https://kig.pl/kig-i-kigeit-apeluja-do-calej-polskiej-klasy-politycznej/>

² <https://kigeit.org.pl/2022/03/01/list-otwarty-kigeit-i-kig-do-calej-polskiej-klasy-politycznej/>

ponad 3-ch miesięcy od daty odbioru nadal jest nieopublikowany. Raport wskazuje przyczyny wzrostu kosztów energii, zawiera krytykę merytoryczną PEP 2040 oraz proponuje reformę cyfrową sektora energetycznego. Składa się na nią szereg działań przyspieszających inwestycje w energetykę rozproszoną, a więc przyspieszony rozwój Polski gminnej i powiatowej.

Szczególnie duży nacisk położono na wdrożenie dyrektywy 2019/944, pozwalającej na uwłaszczenie społeczeństwa na sieciach niskich i średnich napięć, z wykorzystaniem koncepcji **Obywatelskich Społeczności Energetycznych (OSE)**. To jedno z rozwiązań systemowych uruchamiających zasoby finansowe, kompetencje i przedsiębiorczość społeczności lokalnych. Koncepcja bezpiecznego otoczenia prawnego, zachęcającego do inwestycji prywatnych i prosumenckich w sieci lokalne, wsparta została dziesiątkami rozwiązań szczegółowych. Nowatorskim jest postulat uruchomienia systemu taryf dynamicznych jako cyfrowego mechanizmu racjonalizującego wybór lokalizacji, technologii i wielkości każdej inwestycji. **Postulaty cyfryzacji i decentralizacji finansów oraz obrotu gospodarczego w oparciu o znormalizowaną technologię blockchain są spójne z koncepcją utworzenia kont energetycznych. To praktyczne zastosowanie cyfrowej decentralizacji finansów i rozliczeń, dedykowane podmiotom i obywatelom aktywnym w ramach OSE.** Uzasadniono konieczność synchronicznego rozwoju wszystkich warstw i rodzajów sieci w oparciu o dane i informacje płynące z **inteligentnego opomiarowania sieci elektroenergetycznych i transmisji danych działających w czasie rzeczywistym**. To podstawa technologiczna i informacyjna automatyki sieci energetyki rozproszonej i sieci przemysłowych S-GOZ.

Rola telekomunikacji, SI, IoT i decentralizacji finansów w budowaniu gospodarki sieciowej

W dyskusji o rozwoju sieci 5G i łączności typu PPDR w Polsce wskazywano, że przyspieszenie inwestycji powinno być oparte na tworzeniu warunków do ich opłacalności wynikającej z jednoczesnego wykorzystania do budowy energetyki rozproszonej, przemysłu S-GOZ, cyfrowej decentralizacji finansów i usług powszechnych, rozwoju systemów e-zdrowia, edukacji i kształcenia ustawicznego. Prezentacja o bezpieczeństwie infrastruktury krytycznej wskazywała na konieczność tworzenia warunków motywujących do współpracy i współkorzystania z zasobów, poprzez mechanizmy synergii i rozproszenie sieciowe. Wymaga to spójności działań doraźnych z koncepcją rozwoju długoterminowego. Dotyczy to również planowania architektury fizycznej, oprogramowania i systemów bezpieczeństwa. Z tego powodu kilka prezentacji poświęcono potrzebie oparcia cyfryzacji sieci i zakładów **na znormalizowanym systemie operacyjnym dla przemysłowego IoT (IIoT)**. System ten zmniejszy koszty i zwiększy bezpieczeństwo sieci przemysłowych niezbędnych do uruchomienia synergii energetyki lokalnej, przemysłowej i sieciowej. Bez takiego systemu nie można poważnie myśleć o funkcjonowaniu S-GOZ.

Rozwój technologii cyfrowych i energetycznych osiągnął poziom dojrzałości, który gwarantuje niższe koszty energii z OZE i SMR-ów (małych reaktorów jądrowych) niż z paliw kopalnych i wielkich elektrowni jądrowych. Cyfrowy system kształtujący rynkowe ceny energii na rynkach hurtowych i detalicznych będzie w sposób ciągły optymalizował lokalny mix energetyczny. Połączenie rynków zielonego wodoru i elektroenergetyki pozwoli na optymalizację inwestycji w system bilansowania oparty na usługach zarządzania popytem, czyli dynamicznego sterowania odbiornikami energii elektrycznej. Elektryfikacja S-GOZ to rosnąca pojemność magazynów energii (np. w samochodach), wzrost mocy zakładowych i domowych systemów zasilania bezprzewodowego i sterowalnych cyfrowo odbiorników energii elektrycznej o dużej elastyczności popytowej (m.in. pompy ciepła, lodówki itp.). Przyjmując, że w ciągu 20 lat nawet 90% zainstalowanej mocy odbiorników może być sterowalna, to możliwa jest bardzo szybka rezygnacja z utrzymywania źródeł mocy korzystających z paliw kopalnych, a więc całkowita rezygnacja z importu tych surowców do celów energetycznych. Rozwój systemów stabilizacji inteligentnych sieci elektroenergetycznych zwiększy efektywność inwestycji w przemysł 4.0, przyspieszy inwestycje w sieci transmisji danych klasy przemysłowej (5G, 6G, ...), elektryfikację transportu i technologii produkcji oraz rozwój usług cyfrowych opartych na masowej implementacji modułów sztucznej inteligencji. Rozwój SI, napędzanej mechanizmami gospodarczymi, wywoła łańcuchowy rozwój innowacji cyfrowych w przemyśle i usługach, które całkowicie zmienią kulturę życia i strukturę konsumpcji.

Nowy Finansowy Ład i zastosowanie polskiego systemu płatniczego w pomocy humanitarnej

Zielona transformacja cyfrowa to także wyzwanie dla szeroko rozumianego sektora finansowego. Nowy Finansowy Ład to z jednej strony istotne i pilne zobowiązanie dla banków i innych instytucji finansowych, które za przyczyną tak zwanego ESG, czyli uwzględniania w ich biznesowej aktywności trzech wartości: środowiska (environmental), społecznej odpowiedzialności (social responsibility) oraz ładu korporacyjnego (corporate governance) będą zmuszone do działania na rzecz zrównoważonego rozwoju, a więc także znacznego ograniczania własnego śladu węglowego. Oznacza to konieczność dokonania wielu wymaganych zmian w ich własnym działaniu, m.in. będzie skutkowało już wkrótce eliminowaniem niektórych stosowanych technologii lub ich modernizacją bądź wdrożeniem nowych opartych o zieloną energię. Z drugiej strony to sektor finansowy z bankami na czele będzie odpowiedzialny za dystrybuowanie publicznych, w tym unijnych, pieniędzy oraz pozyskiwanie innych prywatnej natury środków na kredytowanie przedsięwzięć z zakresu zielonej transformacji cyfrowej w gospodarce i życiu społecznym. Związane z tym procesy np. oceny ryzyka, modyfikacji dotychczasowych oraz tworzenia nowych sektorowych regulacji czy nadzoru nad wydatkowaniem i rozliczaniem funduszy to kwestie do jak najszybszego faktycznego zastosowania. Niestety, w stosunku do takiej praktyki instytucji finansowych obserwowanej już w krajach zachodniej Europy, w Polsce tego rodzaju firmy i instytucje wydają się być w zbyt małym stopniu przygotowane pod każdym względem – strategicznego myślenia i modyfikacji ich biznesowej misji, kadrowym, technologicznym, finansowym. Stan ten wymaga jak najszybszej zmiany, czyli zintegrowanych działań czy to ze strony organów państwa takich jak rząd, ministerstwo finansów lub Komisja Nadzoru Finansowego, ale przede wszystkim ze strony poszczególnych banków i innych instytucji finansowych oraz ich branżowych reprezentacji.

Podczas tegorocznego Forum Gospodarczego TIME w części dotyczącej świata zielonych finansów dyskutowaliśmy o problemach rozwoju otwartej bankowości – z udziałem Komisji Europejskiej – oraz walut cyfrowych banków centralnych (CBDC), zielonych technologiach w bankowości oraz finansowaniu realizacji celów Zielonego Ładu. Zgłoszone postulaty, czy to pochodzące ze świata biznesu, czy ze środowiska naukowego, powinny być jak najszybciej uwzględnione przez krajowych i unijnych polityków oraz przez instytucje i firmy tworzące sektor finansowy.

W sytuacji zaistniałej wojny w Ukrainie oraz napływu wielu uchodźców do Polski, podczas tegorocznego Forum zgłoszono w trybie nagłym i wstępnie zaprezentowano rekomendowane rozwiązania w zakresie przekazywania pomocy zagranicznej dla uchodźców w formie 'cash transfers' poprzez polski system bankowy, co zapewni uchodźcom dostęp do niezbędnych środków finansowych. Apelujemy o podjęcie przez stosowne instytucje w Polsce działań w celu wdrożenia systemów informatyczno-finansowych wspierających uchodźców z Ukrainy.

O ignorancji i konfliktach interesów wschodzącego ustroju zielonej S-GOZ i oligopoli sektorowych

Przedstawiona ścieżka rozwoju S-GOZ służy likwidacji ubóstwa energetycznego i wykluczenia cyfrowego. Wymaga to podniesienia poziomu powszechnej wiedzy technicznej na temat możliwości energetyki i automatyki cyfrowej w domu i miejscu pracy oraz powszechnego dostępu do niezbędnych danych i informacji. W ten sposób można zaangażować zasoby obywateli w inwestycje: w cyfryzację, moduły SI, urządzenia energetyczne i przedsiębiorstwa S-GOZ. To droga do upowszechnienia przedsiębiorczości opartej na współpracy lokalnej. Powstaną nowe czynniki podnoszące jednocześnie - konkurencyjność gospodarki oraz jej odporność na kryzysy i konflikty.

Media atakują nas obrazami wojny. Widzimy jej ofiary – obywateli Ukrainy oraz agresora – armię rosyjską. Przełączając się na przemówienia niektórych polityków dowiadujemy się, że wskutek wojny w Ukrainie musimy zawiesić politykę klimatyczną, powrócić do węgla i poszukać nowych źródeł zaopatrzenia w gaz i ropę. Zdziwienie budzi fakt, jak wielu polityków polskich i europejskich ma propozycje zgodne z celami i oczekiwaniami rosyjskiej oligarchii. Okazuje się, że mimo iż właśnie zderzyli się z konsekwencjami swej krótkowzroczności, nadal próbują rozwiązać problem bez elementarnej refleksji dotyczącej przyczyn jego powstania. Najwyraźniej nie słyszeli deklaracji Einsteina, że gdyby miał godzinę na uratowanie świata, poświęciłby pięćdziesiąt pięć minut na zdefiniowanie problemu i tylko 5 minut na znalezienie rozwiązania. Podkreślał też, że nie możemy rozwiązywać problemu używając takiego sposobu myślenia, który przyczynił się do jego powstania.

Niestety, nie są to przejawy niedostatków podstawowej wiedzy dotyczącej sposobów rozwiązywania problemów, lecz ilustracja ostrości konfliktu interesów wschodzącego ustroju zielonej S-GOZ i oligopoli sektorowych, będących reliktem kończącego się ustroju epoki przemysłowej. Ludzie ginący po obu stronach wojny rosyjsko-ukraińskiej są w swej istocie ofiarami innej wojny. **To wojna interesów grup kapitałowych gospodarki linearnej z rosnącą w siłę gospodarką sieciową o obiegu zamkniętym.** Jej ofiarami są również górnicy, pracownicy przedsiębiorstw energetycznych, którym zablokowano możliwość rozwoju zawodowego i pracy w czystszych miejscach pracy i zamieszkania. Jej skutkiem jest również konserwacja ubóstwa energetycznego i ekonomicznego będących pochodną wykluczenia cyfrowego i dezinformacji w zakresie obecnej rzeczywistości ekonomicznej i technologicznej. Aż 8 na 10 dorosłych Polaków doświadczyło dezinformacji, a najbardziej na fake newsy podatni są młodzi ludzie ufający mediom społecznościowym, którzy nie są w stanie samodzielnie odróżnić, co jest prawdą a co fałszem – wynika z raportu "Dezinformacja oczami Polaków". Dezinformacja dotyczy już nie tylko domniemanej szkodliwości sieci 5G i PEM, zielonej transformacji, paneli fotowoltaicznych, ale również szczepionek czy w ostatnim czasie wojny na Ukrainie. Celem dezinformacji w Polsce jest opóźnienie rozwoju naszego kraju i skłócenie społeczeństwa. Ten konflikt jest źródłem rosnących napięć społecznych wewnątrz krajów, jak i w stosunkach międzynarodowych. Konflikty „domowe” najostrejszą formę mają w krajach, w których społeczności nowej i starej gospodarki są mniej więcej równoliczne. Brutalizacja walki politycznej niszczy spójność społeczną i zmniejsza zdolności rozwojowe, czego referencyjnym przykładem jest Polska.

Nieuzasadnione są nadzieje, że przyczyną wojny jest „szaleństwo” Putina i że Rosja będzie w tej wojnie osamotniona. To konflikt interesów społeczności demokratycznych o kulturze prorozwojowej z społecznościami zachowawczymi, które w poczuciu zagrożenia konsekwencjami przyspieszonego rozwoju, akceptują rządy autorytarne. Kontynuacja walki zbrojnej nie ma sensu, bo ta wojna nie może być rozstrzygnięta w wyniku zwycięstwa militarnego jednej ze stron. Decydujące znaczenie będzie miała wojna ekonomiczna. Może trwać dłużej lub krócej, ale jej ostateczny wynik jest z góry przesądzony tak samo, jak z góry przesądzony był ostateczny wynik wojny secesyjnej.

O zielonej transformacji i wojnie ekonomicznej

Uczestnicy FG TIME, w większości poparli propozycję przyspieszenia zielonej transformacji oraz cyfryzacji polskiej gospodarki³. Uważają to za dobry sposób na zwiększenie odporności przedsiębiorstw na nadchodzącą wojnę ekonomiczną (z niezerowym zagrożeniem konfliktem zbrojnym) oraz najbardziej efektywny ekonomicznie sposób na osłabienie agresora. Proponowana reforma energetyki, postulat intensyfikacji inwestycji sieciowych, cyberbezpieczeństwo, postulat rozproszenia sieciowego potencjału produkcyjnego, to tylko niektóre elementy strategii obrony polegającej na ucieczce do przodu. Wybór tej drogi jest pochodną skuteczności terapii szokowej, którą przeżyliśmy na przełomie lat 90-ch. Porównanie jej skuteczności ze strategią rewolucji „ewolucyjnej” przyjętej w latach 90-ch przez Ukrainę umacnia nas w przekonaniu o celności przygotowanych rekomendacji i reform.

Osiąganie celów wojny ekonomicznej wymaga wyrzeczeń i takiej samej konsolidacji całego społeczeństwa wokół jej celów, jak dążenie do zwycięstwa w konflikcie zbrojnym.

Wydaje się, że zwycięzcami w wojnie będą te społeczeństwa, które budowę S-GOZ potraktują jako warunek jej wygrania. Jeśli uda im się uniezależnić od importu paliw kopalnych to zapewnią sobie długotrwały pokój. Osiąganie celów wojny ekonomicznej wymaga wyrzeczeń i takiej samej konsolidacji całego społeczeństwa wokół jej celów, jak dążenie do zwycięstwa w konflikcie zbrojnym.

Mamy nadzieję, że wnioski, które powstały w trakcie dyskusji i paneli podczas 14 edycji Forum Gospodarczego TIME trafią do polityków, od których oczekujemy jak najszybciej przyjęcia długofalowej strategii działania. Proponujemy zawarcie paktu politycznego ponad podziałami, koniecznego dla sprostanienia wyzwaniu, którym jest zielona transformacja cyfrowa.

³ Szereg postulatów został też zawarty w apelu „Czas na cyfrową gospodarkę!” pod którym podpisało się blisko 20 instytucji.

Wnioski z 14 Forum Gospodarczego TIME. O cyfryzacji, Zielonym Ładzie i skutkach ignorancji

Wszystkie prezentacje i wystąpienia z Forum dostępne są na stronie <https://fgtime.pl>.

W imieniu organizatorów 14 Forum Gospodarczego TIME:

Organizator: Krajowa Izba Gospodarcza Elektroniki i Telekomunikacji.

Współorganizatorzy: Fundacja Digital Poland; Fundacja Polskiego Godła Promocyjnego „Teraz Polska”; Izba Gospodarki Elektronicznej; Konfederacja Lewiatan; Krajowa Izba Komunikacji Ethernetowej; Niemieckie Stowarzyszenie Przemysłu Elektrotechnicznego i Cyfrowego – ZVEI; Polska Izba Informatyki i Telekomunikacji; Polska Izba Komunikacji Elektronicznej; Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu; ZIPSEE „Cyfrowa Polska”; Związek Banków Polskich.

Szczegółowy raport z 14 edycji Forum Gospodarczego TIME, który będzie przekazany senatorom, posłom RP oraz Parlamentu Europejskiego, zostanie opracowany do końca marca 2022 roku.

HONOROWY PATRONAT



PARTNER MERYTORYCZNY PARTNERZY STRATEGICZNI

PARTNERZY



PATRONAT MEDIALNY

